

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
103 33 Stockholm

Er referens/dnr: Fi2023/02374

Stockholm, 2023-12-22

Remissyttrande

Remiss av betänkandet SOU 2023:47 En utvecklad arbetsgivardeklaration – åtgärder mot missbruk av välfärdssystemen

Näringslivets Skattedelegation (NSD) lämnar följande synpunkter på betänkandet.

Betänkandets förslag i korthet

I den avlämnade utredningen analyseras om det finns skäl att lämna ytterligare uppgifter i arbetsgivardeklarationen i syfte att effektivt motverka arbetslivskriminalitet, skatteundandragande, skattefusk samt felaktiga utbetalningar och brott mot välfärdssystemen.

Två av förslagen syftar till att minska risken för att oriktiga uppgifter på individnivå leder till felaktiga utbetalningar eller andra felaktiga beslut,

- Om en individuppgift ändras föreslås att Skatteverket, när en individuppgift lämnas till annan myndighet eller en arbetslöshetskassa, även lämnar uppgift om tidpunkt för ändringen eller tillägget och uppgiftens tidigare innehåll.
- Om Skatteverket i ett beskattningsbeslut frångått inlämnade individuppgifter föreslås att Skatteverket får möjlighet att markera en sådan uppgift i beskattningsdatabasen genom en särskild anteckning till uppgiften. Om uppgift för vilken anteckning finns lämnas ut av Skatteverket till annan myndighet eller en arbetslöshetskassa, ska även anteckningen lämnas ut.

Vidare finns förslag om sekretessbrytande regler som innebär att Skatteverket på begäran av Försäkringskassan ska lämna ut uppgifter per betalningsmottagare i en arbetsgivardeklaration i den utsträckning det behövs för kontroll av vissa angivna förmåner, bland annat föräldrapenning.

Huvudmän i NSD är:

**Stockholms Handelskammare * Föreningen Svenskt Näringsliv
Svenska Bankföreningen * Svensk Försäkring * Fastighetsägarna Sverige**

NSD

N Ä R I N G S L I V E T S S K A T T E - D E L E G A T I O N

Den skyldighet som arbetsgivare har, att underrätta Skatteverket om anställning av utlänningar, förslås fullgöras genom att uppgifter lämnas per betalningsmottagare i samband med en arbetsgivardeklaration, i stället för som idag genom ett separat förfarande.

För arbetsgivare föreslås en utökad rapporteringskyldighet. Arbetsgivare (eller annan utbetalare) ska i den individuella arbetsgivardeklarationen lämna uppgift om redovisad ersättning har påverkats av frånvaro som beror på skäl som kan ge rätt till föräldrapenning eller tillfällig föräldrapenning. Om ersättning har påverkats av sådan frånvaro ska arbetsgivaren även ange vilken eller vilka kalenderdagar som betalningsmottagarens frånvaro inföll samt för varje sådan dag ange om frånvaron avsåg hela eller del av den tid som arbetet annars skulle ha utförts.

Synpunkter på förslagen

Enligt NSD är det naturligtvis viktigt att bekämpa fusk och ekonomisk brottslighet, oavsett om det är fråga om arbetslivskriminalitet eller annan brottslighet, inte minst utifrån att det konkurrerar på ett snedvridande sätt med seriösa företagare. Det är vidare ur ett statsfinansiellt perspektiv angeläget att utbetalningar från välfärdssystemet är korrekta och endast sker till de mottagare som förmånen är avsedda för. Detta är en förutsättning för att upprätthålla förtroendet och legitimiteten för dagens välfärdssamhälle. Vidtagna åtgärder för att bekämpa fusk och felaktigheter måste dock vara träffsäkra och effektiva, dessutom måste grundläggande krav på rättssäkerhet och skyddet för den personliga integriteten uppfyllas. Därtill måste lagstiftaren sträva efter att hitta åtgärder som inte ökar företagens administrativa börda.

Utredningen har analyserat om ytterligare uppgifter ska lämnas på individnivå i arbetsgivardeklarationen och gjort bedömningen att det inte är lämpligt att följande uppgifter lämnas:

- Uppgifter om all slags frånvaro, utöver vad som kan ge rätt till föräldrapenning eller tillfällig föräldrapenning
- Frånvaro som beror på nedsatt arbetsförmåga
- Frånvaro som kan ge rätt till närståendepenning
- Uppgift om arbetad tid respektive om period om utbetald ersättning
- Uppgift om förekomst av A1-intyg
- Uppgift om arbetstillstånd

NSD instämmer i utredningens analys och slutsatser gällande ovan nämnda uppgifter. Vidare instämmer NSD i utredningens bedömning att Skatteverket inte i en särskild anteckning får lämna uppgift om att myndigheten misstänker att lämnad individuppgift är felaktig.

Med undantag för den utökade rapporteringsplikten för arbetsgivare har NSD i övrigt inget att erinra mot de remitterade förslagen. Dessa är välvägdade och kan bidra till att minska felaktigt utbetalningar från välfärdssystemet.

Särskilt om det utökade rapporteringsplikten

Som angivits ovan är det enligt NSD angeläget att motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemet. Det måste dock ifrågasättas om regelverket bör utformas så att den huvudsakliga bördan landar på arbetsgivarna.

NSD

NÄRINGS- LIVETS SKATTE- DELEGATION

Missbruk av föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning torde framför allt vara hänförligt till enskilda individer. Trots detta skulle det bli arbetsgivaren som enligt det remitterade förslaget skulle åläggas ytterligare uppgiftsbörda, med tillhörande kostnader.

Den stora merparten av alla arbetsgivardeklarationer och tillhörande individuppgifter lämnas automatiskt via filöverföringar eller API-lösningar. Uppgifter om den anställdes frånvaro för vård av barn eller föräldraledighet torde i de flesta fall redan finnas i arbetsgivarens lönesystem varför även denna uppgift med all sannolikhet kommer kunna lämnas automatiskt, i denna del instämmer NSD i utredningens slutsats. Eftersom lönesystemen måste uppdateras och erbjuda en ytterligare tjänst, (inlämning av frånvarouppgifter), är ett naturligt antagande att kostnaden för lönesystemen ökar. Att många arbetsgivare inte kommer få någon direkt ökad administration hänförlig till inlämnandet är inte detsamma som att arbetsgivaren inte får en ökad kostnad.

För de arbetsgivare som lämnar arbetsgivardeklaration med tillhörande individuppgifter via Skatteverkets e-tjänst, (ca 260 000 individuppgifter per månad) uppskattas kostnaden för den utökade uppgiftsskyldigheten av utredningen uppgå till drygt 27 000 000 kronor per år och ta cirka 104 000 timmar per år i anspråk. Vilka arbetsgivare som skulle drabbas av den ökade uppgiftsbördan har inte analyserats i utredningen, men ett inte orimligt antagande är att bland dessa finns många mindre och växande företag, där den administrativa bördan i dag redan är för stor och snarast bör minskas. Det kan även antas att i mindre företag är det inte en löneadministratör, utan företagaren själv, som gör rapporteringen till Skatteverket. Det innebär att ett antal av de uppskattade 104 000 timmarna tas från tiden som företagaren annars hade kunnat lägga på sin egentliga affärsverksamhet.

Direktivet till utredningen gav endast utrymme att göra en översyn om ytterligare uppgifter i arbetsgivardeklarationen kan motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen, varför någon djupare analys av alternativa regelförändringar inte gjorts. I den fortsatta beredningsprocessen är det därför viktigt att anlägga ett bredare perspektiv och ta i beaktande andra utredningar, såsom SOU 2022:31, Rätt och lätt – ett förbättrat regelverk för VAB och SOU 2023:52 Ett stärkt och samlat skydd av välfärdssystemen, som även dessa behandlar felaktiga utbetalningar från välfärdssystemet. Utgångspunkten i den fortsatta beredningen måste vara att felaktiga utbetalningar ska motverkas utan att arbetsgivare riskerar att drabbas av onödiga pålagor.

Avslutningsvis kan konstateras att det är mycket viktigt att komma till rätta med problemet med felaktiga utbetalningar från välfärdssystemet, men samtidigt är det inte rimligt att arbetsgivarna fullt ut ska behöva ta konsekvensen av enskilda personers fel eller missbruk av systemen samt av att Försäkringskassan inte klarar sitt granskningsuppdrag.

NÄRINGS-
LIVETS SKATTE-
DELEGATION

Johan Fall

Katarina Bartels